

DĖL PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-275 2, 9, 10, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 25, 29, 36, 39, 40, 48 IR 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15(1), 15(2) IR 46(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3357

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), viena didžiausių verslo organizacijų Lietuvoje, teikia papildomus siūlymus Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 (toliau – Įstatymas) 2, 9, 10, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 25, 29, 36, 39, 40, 48 ir 49 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15(1), 15(2) ir 46(1) straipsniais įstatymo projektui Nr. XIVP-3357 (toliau – Įstatymo projektas). LVK, iš esmės pritardama Įstatymo projektui, teikia papildomus siūlymus Lietuvoje veikiančių nekilnojamojo turto (toliau – NT) brokerių interesu.

Pirma, Įstatymo projekto 3 str. keičiama Įstatymo 10 str. 4 d., kuri nustato, kad „Finansų įstaigos ir kiti įpareigotieji subjektai turi teisę gauti šiame įstatyme nurodytus kliento ar naudos gavėjo tapatybei nustatyti reikalingus dokumentus, duomenis ar informaciją tiesiogiai iš valstybės informacinių sistemų ar registrų <...>“. Siūlome tiksliau apibrėžti, kokie įpareigotieji subjektai turi teisę gauti duomenis tiesiogiai iš valstybinių registrų ir apibrėžti, kokia apimtimi šie turi teisę gauti duomenis. NT brokeriai iki šiol turi itin minimalias teises gauti duomenis iš Registrų centro tvarkomų registrų. Jei Registrų centras būtų tiksliai įpareigotas suteikti prieigą pilna apimtimi NT brokeriams teikti gyventojų registro ir NT sandorių registro duomenis, NT brokeriai turėtų daugiau įrankių atlikti Įstatyme šiems nustatytas pareigas. Turint prieigą prie detalesnių NT sandorių registro duomenų, būtų galima aiškiau ir tiksliau nustatyti realią vykstančio sandorio vertę, taip užkertant kelią galimai vykstančiam pinigų plovimui (t. y. nebūtų sudaromi sandoriai nerealiomis vertėmis), o esant įtartinais sandorio vertei, apie tai pranešti priežiūros institucijoms. Šios funkcijos kol kas neatlieka nei notaras, nei bankas, o brokeriai to atlikti negali dėl to, kad neturi prieigos prie minėtų duomenų.

Atitinkamai, LVK siūlo Įstatymo 10 str. 4 d. tiksliau apibrėžti, kad NT brokeriai turi teisę gauti duomenis tiesiogiai iš valstybinių registrų ir numatyti šiems konkrečią teisę gauti NT sandorių registro duomenis. Šias teises gauti duomenis siūlome numatyti tiems fiziniams asmenims, kurie Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) viršininko nustatyta tvarka yra informavę VMI apie NT brokerio paslaugų teikėjo veiklos vykdymą (tokia prievolė yra siūloma nustatyti Įstatymo projekto 12 str.).

Antra, LVK aktreipia dėmesį į dabar nustatytą perteklinį reguliavimą, kai NT brokeriai iš esmės turi užsiimti tęstine klientų stebėseną, nepaisant to, kad NT brokeriai su klientais atlieka tik vienkartinis sandorius, jų bendradarbiavimas nėra tęstinis, visos bendradarbiavimo sutartys pasirašomos tik dėl konkretaus vieno NT objekto pardavimo arba nuomos, o NT brokerio santykiai pasibaigia sandoriui įvykus. Vadovaujantis Įstatymo 9 str. „Kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymas“ 1 d., visi brokeriai, prieš pasirašydami tarpininkavimo paslaugų sutartį su savo klientu (dažniausiai su NT pardavėju ar nuomotoju, rečiau – su pirkėju ar nuomininku) privalo nustatyti (dar nevykstančio) sandorio naudos gavėjo tapatybę. Tai apsunkina NT brokerių darbą, nes minėta pareiga nėra susijusi su NT brokerio tiesioginiu darbu – privesti pirkėją ir pardavėją iki sandorio, bet ne jame dalyvauti ar jį įvykdyti. Tuo pačiu, sandorį įvykdo notaras ir finansų įstaiga, kurie abi šalys patikrina ir nustato naudos gavėjų tapatybes, dėl ko NT brokeriui šiuo metu nustatyta pareiga patikrinti klientą dar prieš sudarant paslaugų teikimo sutartį yra vertintina kaip perteklinė, juolab kad ne visos NT brokerių teikiamos klientui paslaugos pasibaigia kliento sandoriu (kartais sutartys būna nutraukiamos).

Gedimino pr. 2/1-28, LT-01103 Vilnius
Tel. +370 5 212 1111, info@lvk.lt, www.lvk.lt

LVK nuomone, pareiga NT brokeriui nustatyti naudos gavėjo tapatybę turėtų būti siejama su sandoriu, o ne NT brokerio paslaugų teikimo klientui pradžia – t.y. pareiga turėtų atsirasti kai jau yra pagrindas sandoriui tarp kliento ir kitos sandorio šalies įvykti (kai pasirašoma preliminari sutartis ar pan.). **Dėl to LVK siūlo Įstatymo projektu nustatyti naują reguliavimą – numatyti, kad NT brokeriai privalo nustatyti ir patikrinti kliento ir naudos gavėjo tapatybę tik prieš atlikdami vienkartinės pinigines operacijas arba sudarydami sandorius.** Panaši išimtis jau yra nustatyta kitu atveju – Įstatymo 9 str. 3 d. numatyta, kad asmenys, kurie verčiasi ūkine komercine veikla, apimančia prekybą turtu, kurio vertė lygi arba viršija 10 000 eurų, jeigu atsiskaitoma grynaisiais pinigais, privalo nustatyti ir patikrinti kliento ir naudos gavėjo tapatybę *prieš atlikdami vienkartinės pinigines operacijas arba sudarydami sandorius.* Mūsų siūlomas reguliavimas galėtų būti nustatytas koreguojant Įstatymo 9 str. 3 d., arba nustatant jį nauja 9 str. dalimi (abu siūlymus įmanoma įtvirtinti pildant Įstatymo projekto 2 straipsnį).

Pritarus pirmajam LVK siūlymui, didėtų NT brokerių galimybės efektyviai vykdyti Įstatyme nustatytas funkcijas. Pritarus antrajam LVK siūlymui, būtų reikšmingai pagerintos NT brokerių veiklos sąlygos, nė kiek nepakenkiant nustatytai pinigų plovimo prevencijos priemonei. LVK maloniai prašo išsamiai išnagrinėti šiuos siūlymus.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė



Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Akvilė Razumienė, el.p. akvile@lvk.lt, mob. +370 601 51897.